

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ljubljanski dogodki v delegaciji.

Podajamo glavne misli govora dr. Šusteršičevega o ljubljanskih dogodkih v plenarni seji avstrijske delegacije 30. t. m. V kratkem priobčimo govor dobesedno po stenografskem zapisniku.

Da odstranim glede na posamezna svoja izvajanja vsakršni dvom, odločno izjavljam, da te, kakor tudi podobne izgrede, naj se vrše v Ptuj, Celju, Mariboru ali Ljubljani, in naj se uprize ali od Slovanov ali od Nemcev ali od katerekoli druge strani, najostreje in brezpogojno obsojam. Jaz sem jih tudi takoj, ko so se žal v Ljubljani zgodili, obsodil, čeprav so bili zgolj posledica drugod izvršenih ekscesov. Jaz takih izgrede celo s prekipevanjem narodnih čustev ne izgovarjam, ker taki ekscesi narodno čustvovanje, čustvo ljubezni in udanosti do naroda, le osramote in potlačijo v blato. Toda jaz nočem o izgrede govoriti, to spada drugam. Sicer se je pa o tem zadostilo ali pa boljše rečeno veliko preveč pisalo. Jaz moram konstatirati, da so se ljubljanski ekscesi v časopisju znatno pretiravali in potvarjali. Jaz hočem tukaj govoriti le o postopanju posameznega oddelka k asistenci poklicanega vojaštva pešpolka Leopold kralj Belgijcev št. 27. pod poveljstvom poročnika Mayerja, ker je postopanje tega oddelka imelo za posledico človeške žrtve.

Ni groznejše stvari kakor te, če se puške vojakov namerijo proti državljanom lastne domovine. Če se kaj takega zgodi, ni nobena preiskava zadosti stroga, da se konstatira, jeli tako postopanje bilo vsled okoliščin upravičeno. Javni red in mir se seveda mora brezpogojno vzdržati; če pa je za vzdrževanje reda bilo potrebno ljudi ustreliti, to je drugo vprašanje.

Govornik nato natančno slika dogodke in konstatira, da so vojaki pod poveljstvom poročnika Mayerja streljali, ko so se ljudje obrnili že k begu. Vojaki so posamezno streljali na bežeče ljudi, kakor se pri lovu strelja na zajce. (Dobesedno po poročilu »Vaterlandu« od 31. m. m.) Vojni minister je v odseku sam priznal, da se je deset strelav na bežeče

ljudi v posamičnem ognju oddalo. Tudi zdravniki so konstatirali, da so vsi mrtveci in ranjenci bili od zadaj zadeti. Glavni krivec je poročnik Mayer, ki se je s tem izgovoril, češ, da je aviziral samo »Streljati!«, ni pa komandiral »Ogenj!« Vojaki da so sami začeli streljati. Poveljuječi častnik se torej izgovarja na svoje vojake! . . .

Govornik konstatira, da v resnici nihče ni čul povelja »Ogenj!«, kar je važen razlog za to, da ni bilo zadostnega razloga za streljanje. Mogoče, da se je na vojaštvo metalo kamenje, toda na oddelku poročnika Mayerja, takrat ko se je čutil poklicanega, da avizira »Streljati!«, nihče ni vrge nobenega kamna. Razvidno je, da se je na bežeče ljudi brez zadostnega razloga streljalo. Vojni minister bi bil veliko boljše storil, da ne bi bil postopanja poročnika Mayerja zagovarjal, ampak upošteval pravni čut ljudstva, izjavil, da dogodek ni pojasnjen in da mora še dalje preiskovati, na vsak način pa da bo storil svojo dolžnost.

Mi smo — tako konča govornik — glede na vojni proračun imeli težavno stališče. Morali smo prevdariti, ali ne bi kazalo čustvom, ki jih je postopanje oddelka poročnika Mayerja v Ljubljani in celi deželi vzbudilo, na ta način dati duška, da bi demonstrativno glasovali proti vojnemu proračunu. Mi smo se z ozirom na resnost časa, v katerem delegacija ravno zdaj zbora, premagali. Mi smo izjavili, da z bosansko akcijo inauguriramo politiko, ki se dotika življenjskih vprašanj Jugoslovancov, odobrujemo in v tem zgodovinskem momentu nočemo odreči potrebnih sredstev. Ravno glasovanje Jugoslovancov ima v tem momentu za Evropo poseben pomen. Zato prosim, da naše postopanje v tem oziru presoimate s tega stališča.

Dr. Šusteršičev govor v avstrijski delegaciji radi postopanja oddelka poročnika Mayerja je napravil globok vtisek. Dr. Šusteršič je prepričevalno dokazal, da je streljanje bilo docela neopravičeno. To prepričanje je — lahko rečemo — zadočila cela avstrijska delegacija.

Naravno je tedaj, da vojni minister ni mogel več vzdrževati stališča, ki ga je bil zavzel v odseku, temveč je izrekel svoje globoko obžalovanje nad dogodki, ki so povzročili smrt dveh ljudi, ter izjavil, da

bo na podlagi izvajanj delegata dr. Šusteršiča odredil novo preiskavo.

Čudno pa je s poročanjem nemških dunajskih listov, ki so, zvesti svojemu prejšnjemu postopanju, dr. Šusteršičev govor in pa navrh še odgovor vojnega ministra deloma popolnoma zamočali. Svet ne sme vedeti, da so padle nedolžne žrtve! To je stališče nemško-judovskih časnikov. Le »Vaterland« je prinesel malo bolj obširen izveček in pa še »Fremdenblatt« vsaj nekatere bistvene stavke. Najnesramnejša je »Neue Freie Presse«, ki je še celo Schönauhovichov odgovor potlačila! Tako se dela pri nas »javno mnenje«.

Avstrija na vrhu!

(Po zadnjih poročilih.)

Radi bi v Rusiji prijeli, pa ne morejo! Popolna dezorientacija, to je za politiko Izvolkega značilno. Prestolonaslednika Jurija so v Peterburgu sicer z vsemi častmi sprejeli, seveda šele, ko so že na Petrovem dvoru bili, na kolodvoru so pa takozvane »neoslavistiške« manifestacije potlačili, car je prestolonaslednika zagotovil, po angleških virih, ki gotovo niso sumljivi, zgolj svojih simpatij, drugače pa svetoval k miru, in celo predsednik dume, Homjakov, je podal nasproti srbski skupščini izjavo, v kateri se je čutil poklicanega povdarjati potrebo miru. Kar govori za srbske zahteve, je zgolj to, da je ruski poslanik Sergejev v Belgradu demonstrante junačil, da »Slovo« zatrja, da Rusija zahteva za Srbijo in Črno goro kompenzacij in baje je tudi Izvolki tako dejal nasproti našemu poslaniku grofu Berchtoldu v Peterburgu. Drugače, pravijo v Peterburgu, ne bo konference. Pa tega se Avstriji pač ni treba bati, ker je baronu Aehrenthalu čisto vseeno, ali se konferenca skliče ali ne, zlasti, ker se zdaj poroča, da se v ponedeljek, torej danes, najbrž zopet začne direktna pogajanja med Avstrijo in Turčijo, ki bodo gotovo preje privedla do uspeha, kakor pregovarjanje z lokavim sir Greyem in nezanesljivim in tudi nerodnim Izvolkim. Pa ne bo konference, pravijo Rusi! In če je ne bo? Ali bo Rusija potem po orožju segla? Kako neki, ko je Francija čisto gotovo ne bo podpisala? Nemčije pa ruska vlada itak ne mara provocirati, kajti med Berlinom in Peterburgom so vzlic prijateljstvu z Anglijo

močne vezi. »Neoslavisti« in stranka kadetov pa vojske ne bo napravila, ker je duma za rusko vladu »piš' me v uh'!«, kadar se gre za kaj, kar hoče diplomacija doseči. Sicer pa noben pameten človek v Peterburgu ne misli na vojsko. Avstrije ni moč izolirati, to dokazuje

Stališče Francije.

Pariz, 31. oktobra. »Temps« (glasilo ministrstva) v uvodnem članku opozarja na pismo predsed. Fallièresa avstrijskemu cesarju, ki je zelo pomembno, dasi ne pomenja, da bi se bila Francija oddaljila od Anglije in Rusije. Pač na je Francija, ki živi v dobrih odnosih z Italijo, hotela v tem trenutku pokazati, koliko ji je, da se vzdrži prijateljstvo z Avstrijo. »Temps« povdarja, da je maroško vprašanje še vedno kritično in da Francija noče Avstrije, ki ji v tem oziru tudi vsled svojega zavezništva z Nemčijo lahko veliko pomaga, žaliti, temveč se vedno zaveda svojih internacionalnih dolžnosti. »Temps« na drugem mestu tudi poroča, da cesar Franc Jožef zelo uvaža stališče Francije in da je poslaniku Crozieru pri sprejemu v Budimpešti dejal, da visoko ceni nepristranost in miroljubne namene, katere je Francija v tem momentu tako jasno in določno pokazala.

Zaradi tega je umevno, da je

Srbija

osamljena. Le Rusija se bavi z možnostjo kompenzacij za Srbijo in Črnogoro ter se trudi najti formulo, kako bi se to dalo mirnim putem rešiti. Anglija v tej zadevi še do danes ni povedala, kaj misli in najbrž tudi ne bo; srbski poslanik Vesnić v Parizu pripoveduje okoli, da je sir Grey njega in dr. Milovanoviča izredno prijazno sprejel in jima dajal poguma, ter da je angleško javno mnenje za Srbijo, kaj da sta sir Grey in podtajnik Hardinge o kompenzaciji in oficijelnem stališču angleške vlade dejala, tega Vesnić ne pove. O misli dr. Milovanoviča torej ni dozda še nič pozitivnega prišlo v javnost, pa saj še on sam ni povedal, da je v Berlinu pogorel. Gotovo je, da je

črnogorska misija v Italiji šla po vodi, kajti italijanski kralj Viktor Emanuel je, kakor se govori, v pariških političkih krogih

Pariz, 31. oktobra, pisal knezu Nikiti črnogorskemu, da ga svari pred nepremišljenimi koraki nasproti Avstro-Ogr-

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M.

(Dalje.)

Pew je bil mrtev. Kar se tiče moje matere, so jo nesli dol v selo in nekoliko vode in soli je pomagalo, da se je kmalu zopet zavedla, in drugega ji ni bilo, kakor da se je nekoliko prestrašila, akoravno je še vedno tarnala, da ni dobila vsega denarja. Med tem je nadzornik jezdil proti morju, kakor hitro je mogel; ker so pa morali razjahati, voditi svoje konje in lezti po strmini navzdol v vednem strahu pred zasedo, se ni čuditi, da je ladja že odplula, če tudi je bila še blizu, ko so dospeli doli do morja. Nekdo z ladje ga je nagovoril ter mu povedal, naj ne stoji v mesečini, sicer dobi nekoliko svinca v telo, in v istem hipu je priživžala krogla mimo njegove roke. Kmalu potem je ladja zavila za predgorjem in izginila izpred oči. Gospod Dance je stal sedaj »kakor riba na suhem«, kakor je rekel, in vse, kar je mogel storiti, je bilo, da je poslal enega svojih možev v B., da obvesti carinsko ladjo. »To pa,« je rekel, »je skoro ravno toliko kakor nič. Samo vesel sem,«

je pristavil, »da sem gospodu Pew stopil malo na kurja očesa,« kajti med tem časom je bil izvedel močjo povest.

Šli smo gori k »Admiralu Benbow« in ne morete si misliti, kakšen nered je vladal po hiši; celo uro so vrgli po tleh ti lopovi pri svojem divjem iskanju, in akoravno niso prav za prav ničesar odnesli razun kapitanovega denarja in nekoliko srebra iz predala, sem na prvi pogled spoznal, da smo uničeni. Gospod Dance ni vedel, kaj naj bi storil vzpričo prizora.

»Denar so odnesli, praviš? Kaj so pa, Jakec, potem še iskali tukaj? Še več denarja, mislim.«

»Ne, gospod, denarja ne, mislim,« sem odgovoril. »Zdi se mi pa, da je to ona stvar, ki jo imam tukaj v žepu, in da povem resnico, zelo rad bi jo spravil na varno.«

»Gotovo, dečko, prav tako,« je rekel, »daj jo meni, ako hočeš.«

»Mislim sem, morebiti bo dr. Livesey,« sem začel.

»Popolnoma prav,« mi je prestrigel besedo, »popolnoma prav — gentleman je in uradna oseba. In sedaj mi pride na misel, jaz lahko sam odjezdim tja in sporočim njemu ali pa mirovnemu sodniku o cellem dogodku. Gospod Pew je mrtev, to je vse; ne da bi mi bilo žal tega, toda on je mrtev, vidiš, in ljudje bodo to izkoristili proti carinskemu uradniku, ako bodo

le zamogli. Povem ti, Hawkins: Ako ti je drago, vzamem te seboj.«

Lepo sem se mu zahvalil za ponudbo in podali smo se nazaj v selo, kjer so bili konji.

»Dogger,« je rekel Dance, »vi imate dobrega konja; vzemite dečka seboj in ga posadite zadaj.«

Kakor hitro sem bil na konju in se držal Doggerja za pas, je dal nadzornik povelje in odjezdili smo proti hiši dr. Liveseya.

VI. poglavje.

Kapitanovi papirji.

Naporno smo jezdili celo pot, dokler se nismo ustavili pred vrati dr. Liveseyeve hiše. V hiši je bilo spredaj tema.

Gospod Dance mi je naročil, naj skočim doli in potrkam, Dogger mi je pa podal eno stremo, da sem mogel doli. Neka dekla je takoj odprla vrata.

»Ali je dr. Livesey doma?« sem vprašal deklo.

»Ne,« je odgovorila; »popoldne je prišel domov, pa je šel gori v grad k mirovnemu sodniku na večerjo.«

»Torej gremo tja, fantje,« je rekel gospod Dance.

Ker pot ni bila dolga, nisem zopet zajezdil konja, marveč sem tekkel peš držeč

se jermena Doggerjevega stremena do grajskih vrat, in po golem, dolgem, svetlem drevoredu gori proti beli progi grajskih poslopj, katere so na obeh straneh obdajali veliki stari vrtovi. Tukaj je gospod Dance skočil raz konja, me vzel seboj ter stopil v hišo.

Služabnik nas je peljal po dolgem hodniku, ki je bil pokrit s preprogami, ter nam na koncu pokazal v veliko knjižnico, napolnjeno z omarami za knjige in kipi vrhu njih, kjer sta sedela mirovni sodnik in dr. Livesey vsak na eni strani kamina, v katerem je gorel svetel ogenj.

Nikdar še nisem videl mirovnega sodnika iz tolike bližine. Bil je čvrst človek, nad šest črveljev visok in razmerno širok, ter dobrosrčnega, sicer neprijaznega pa odločnega in zanesljivega obraza, ki je na njegovih dolgih potovanjih postal neprijazen in zarudel in naguban. Njegove obrvi so bile zelo črne in so se vedno premikale, kar mu je dajalo znak ne ravno slabega, bi dejali, pač pa živahnega in naglega značaja.

»Le noter, gospod Dance,« je rekel ponosno in prijazno.

»Dober večer, Dance,« pravi zdravnik ter mu pokima. »In dober večer, tebi, prijatelj Jakec; kateri dobri veter pa je tebe prinesel semkaj?«

ski in označuje eventuelno prekoračenje meje od strani črnogorskih čet za samoumor Črnogore. Kralj opozarja kneza, da bo Italija na strani svoje zaveznice Avstrije in se v slučaju nepremišljenega konflikta ne bo zavzela za Črnogoro.

Tudi ni vsa ruska duma za to, da bi se izzval radi Srbije z Avstrijo, oziroma s trozvezo konflikt, in so

Oktobristi proti vojski, kakor pravi sedeče poročilo:

Peterburg, 31. oktobra. Oktobristovski poslanec Hvoščenski piše v »Birž. Vedomosti«, da je on prepričan, da se bo več kot polovica dume izrekla proti podpiranju Srbije in hujšanju na vojsko, ki bi Rusijo spravilo v nepreračunljive konflikte. Celo Gučkov bo proti pustolovščinam. Rusija za Srbijo zazdaj ne more nič storiti, ker je preslaba. Tudi

Mladoturki so iznenadili Srbijo kajti, kakor poročajo listi iz

Belgrada, 31. oktobra, se je voditelj mladoturk, Ahmed Riza-bei, sicer od ministrskega predsednika Veiimiroviča, kralja Petra in sekcijškega šefa Spalajkoviča dal informirati glede na srbske zahteve, toda izjavil, da ne veruje, da bi bil svetovni mir v nevarnosti in tudi povdarjal, da se pogajanja med Avstrijo in Turčijo nikakor niso razbila. Sicer pa je veliki vezir Kiamil-paša glede na Ahmed Rizovo misijo v Belgradu dal popolnoma pomirljiva pojasnila, vrh tega pa dejal, da je srbska diplomata Nenadoviča in Novakoviča, ki sta pri njem intervenirala za srbske interese, pomiril ter opozarjal na neumestnost razburljivih korakov. Kar se tiče

rezultatov prestolonaslednikove misije v Peterburgu,

ruski brzojavni urad popolnoma molči. Poroča o dvakratnem sprejemu, o različnih dinerjih in souperjih itd. Rusofilna »Times« pa pravi:

London, 31. oktobra. Pri sprejemu srbske specialne misije je car delegate zagotovil blagohotnega vpoštevanja Srbije od strani Rusije in je svetoval, naj se pogajanja ne moti. »Magdeburger Zeitung« pa poroča iz

Peterburga, 31. oktobra, da se v vladnih krogih potrja, da je misija srbskega prestolonaslednika nonesrečena. Izvoljski je izjavil Pasiču, da se Rusija zaradi Srbije ne more z Avstrijo zaplesti v vojsko.

Homjakov, predsednik dume, tudi ni Srbov nič kaj okorajžil. Poroča se namreč iz

Peterburga 31. oktobra, da je Homjakov brzojavil Iovanoviču, predsedniku skupščine, da pozdravlja srbske brate, je pa trdno prepričan, da se bodo mednarodna vprašanja rešila mirnim potom, da bo na zahodu Slovanstvu zagotovljena prihodnost. Kar se

konference tiče, je danes položaj ta, da se je pravzaprav vsi boje. Rusija in Anglija sami nasproti trozvezi, Francija s pol srcom na eni, z drugo polovico na drugi strani — to niso ugodne avspicije za konferenco. Avstriji se seveda nič ne muči in zato dela predvsem na to, da se začne zopet pogajanja s Turčijo. Tozadevna poročila so sledeča:

Berolin, 31. oktobra. »Voss. Ztg.« poroča, da se pogajanja med Avstrijo in Turčijo začne zopet v ponedeljek.

Carigrad, 31. oktobra. »Šurai Ummet«, glasilo mladoturškega odbora, upa, da se glede na konferenco z Avstro-Ogrsko doseže sporazum.

London, 31. oktobra. »Times« poročajo, da se bo Avstro-Ogrski program konference naznanil, odgovor Avstro-Ogrske pa bo temelj nadaljnim pogajanjem. Rusija sicer noče, da bi se aneksija Bosne že zanaprej odobrila, toda proti aneksiji formalno ne bo protestirala, ker bi se s tem ne dosegel noben praktični rezultat, pač pa mednarodni položaj nevarno poslabšal.

Peterburg, 31. oktobra. »Slovo« izve iz diplomatskih krogov, da je ruska vlada zdaj odločena, da se o aneksiji Bosne na konferenci obravnava ter se Srbiji in Črnigori dovolijo kompenzacije. Ako Avstrija v to ne privoli, se Rusija konferenci odpove.

Peterburg, 31. oktobra. »Novo Vreme« poroča, da je angleška vlada pripravljena rešiti dardanelsko vprašanje za Rusijo ugodno, da se pa na konferenci o tem nikakor ne sme obravnavati, ker je javno mnenje na Angleškem proti temu.

Carigrad, 2. novembra. Ministrstvo zunanjih zadev je izjavilo, da nota, katero je poslala turška vlada velevlavstem glede na mednarodno konferenco, ne pomenja definitivnega programa, marveč

samo neobvezno obrazloženje, kaj Turčija o tej zadevi misli.

Medtem, ko si diplomati v Evropi belijo glavo z balkanskim vprašanjem, se pa vrše v Carigradu usodne stvari. Sultanova posadka v Jildizu je namreč reakcionarna in zato se Mladoturki že dolgo trudijo, da jo odstranijo, čemur se pa sultan zelo upira. No, preteklo soboto so Mladoturki začeli s silo in pri tem je tekla kri.

Vojaški punt in poboj v Carigradu.

Poročila pravijo o tem še precej nerazjašnjenemu dogodku sledeče:

Carigrad, 31. oktobra. Ker je došlo povelje, da se mora pet bataljonov sultanove jildiske posadke premestiti v Djiddo (zahodna Arabija), se je ena stotnija uprla. Zato je lovski bataljon iz Soluna dobil povelje, da stotnijo obkoli in razoroži. Prišlo je do boja, v katerem je devet mož bilo ustreljenih, sedem pa ranjenih. Stotnijo so razorožili. V Pazaru je nastala panika. Vojno sodišče je začelo s preiskavo. Uporniki bodo kruto kaznovali in vsi pet bataljonov premestili v Djiddo. Mladoturški odbor je izdal pomirjevalni razglas, kjer povdarja, da je upor vojakov posledica starega nediscipliniranega režima. Muslimani in kristjani naj ne verujejo vznemirjujočim vestem.

Carigrad, 2. nov. V celem mestu vlada popolni mir. Videti je, da ima mladoturški režim voljo in moč vzdržati red in pokončati še zadnje izrastke starega absolutizma.

Kar se drugih balkanskih zadev tiče, so pogajanja med Turčijo in Bolgarijo v najboljšem tiru. Turčija zahteva, kakor povdarja glasilo mladoturškega odbora »Šurai Ummet« le, da Bolgarija predvsem poplača svoje silne dolgove. — Kreški narodni izvrševalni odbor je zastopnikom velevlasti dejal, da upa, da bodo unijo Krete z Grčijo radevolje priznale, o čemur sicer tudi ni dvoma. — Turški parlament se po zadnjih poročilih otvori 12. decembra. Sultan bo bral prestolni govor. — Nemški cesar obišče avstrijskega dne 6. novembra.

Bosna

je mirna. Deputaciji srbske samostalne stranke iz Bosne je cesar 31. t. m. v avdienci dejal, da bo za pravoslavne skrbel tako očetovsko, kakor za vse druge. — Zadnje sandžaške čete so dospele 31. t. m. v Sarajevo, le še nekaj topništva in konjenice je zaostalo. O slovesu od Turkov in turške garnizije v Plevlju se poroča, da je bil izredno prisrčen. Ko se je naši četi v slovo poveljevalo: »K molitvi!« in je horist zatrobental znano lepo melodijo, so Turki k blagoslovu dvigali roke. Dobri ljudje se boje, da ne bi srbski in črnogorski četovodje vdrl v deželo in jo pomakedonjevali. — Črnogorski ministrski minister Tomanovič je v Rimu dejal, da bi Črnagora rada v Val di Noce blizu Ulčinja napravila lastno brodovno opirališče, ker ni upati, da bi Avstrija Črnogorcem izročila Spizzo. (Seveda ni upati.) — Kot zanimivost treba beležiti tudi vest iz Londona, da je kralj Edvard cesarju Fran Josipu poslal zopet prisrčno lastnoročno pismo glede na balkanske zadeve.

Da pa tudi za vsak slučaj nismo ravno nepripravljeni, dokazuje med drugim to, da se je tvrdki Weiss v Budimpešti, ki izdeluje potrone in smodnik, dovolilo, da sme do 31. decembra delati tudi v nedejljah.

Končni rezultat, ki se iz vsega polaja da posneti, je kakor vedno tudi zdaj ta: kdor bo hotel Avstrijo prisiliti, da Srbijo kompenzira, ta bo moral po meču seči. V tem vprašanju ni prav nobenega dvoma. Avstrija odstopi Srbiji čeprav majhni del Bosne, je vsa posest Avstrije na jugu v nevarnosti, v prvi vrsti Dalmacija. Če Rusija res misli Srbijo kompenzirati, kakor se iz Belgrada poroča, potem naj si Srbi ali izberejo drugačno kompenzacijo, ali pa naj Rusija jame svoje bajonete brusiti. Do tega seveda ne manjka samo pravega poguma, temveč tudi denarja, ki ga pa Francozi za take namene ne bodo dali.

Demonstracije pred sodiščem

Danes se je pričela razprava proti demonstrantom, ki so obtoženi, da so metali kamne. Obtožencev je 14, in sicer sta 2 na prostih nogah, 12 so jih pa pripeljali iz preiskovalnega zapora. Pazniki so zasedli vse vhode v justično palačo. Otožence stražijo štirje pazniki, pri vходу v porotno dvorano stoji višji paznik in tudi ječni upravitelj Rabitsch. Tam, kjer sede navadno porotniki, sede zagovorniki obtožencev, ki smo jih že v soboto objavili. Obtožbo zastopa pa državnega pravdnika substitut dr. Painič, senatu predseduje g. dvorni svetnik Pajk, votanti so gg. Polc, Andolšek, Hauffen. Pričetkom razprave je malo poslušalcev v dvorani. Ko

se zasljišijo obtoženci o nacionalu, prečita zapisnikar Jenčič sledečo obtožnico:

OBTOŽNICA.

C. kr. državno pravdnštvo vlaga pri c. kr. deželnem kakor sodečem sodišču v Ljubljani, ki je za presojo te kazenske stvari pristojno, proti

1. **Ernstu Windischer-ju**, rojenemu 4. aprila 1886 v Ljubljani in tja pristojnemu, katoliške vere, samskemu trgovskemu pomočniku v Ljubljani, že kaznovanemu;

2. **Feliks Potnik**, rojenemu 20. novembra 1874 v Keblju pri Konjicah, pristojnemu v Padežki-vrh, katoliške vere, oženjenemu upravniku tovarne za sodavico v Ljubljani, že kaznovanemu;

3. **Francetu Stautu**, rojenemu 5. novembra 1868 v Rečici pri Celju, tja pristojnemu, katoliške vere, samskemu trgovskemu pomočniku v Ljubljani, že kaznovanemu;

4. **Stefanu Kamenšku**, rojenemu 11. decembra 1879, v Grdin pri Ptujem, pristojnem v Črnošice, katoliške vere, še ne kaznovanemu;

5. **Andreju Korenu**, rojenemu 15. novembra 1887 v Veliki Varnici na Štajerskem, tja tudi pristojnemu, katoliške vere, samskemu mizarskemu pomočniku v Ljubljani, še ne kaznovanemu;

6. **Joštu Bajzelju**, rojenemu v Stražišči 10. decembra 1885, tja pristojnemu, katoliške vere, samskemu hlapcu v Ljubljani, še ne kaznovanemu;

7. **Francetu Parklju**, rojenemu v Prečni dne 13. septembra 1888, tja pristojnemu, katoliške vere, samskemu delavcu v Ljubljani, še ne kaznovanemu;

8. **Jakobu Turzanu**, rojenemu 30. julija 1883 v Brdovcu na Hrvaškem, tja pristojnemu, katoliške vere, samskemu hlapcu v Ljubljani, še ne kaznovanemu;

9. **Milanu Makarju**, rojenemu 15. aprila 1888 v Krapini na Hrvaškem, pristojnemu v Vrbovac, katoliške vere, samskemu krojaškemu pomočniku v Ljubljani, še ne kaznovanemu;

10. **Ignaciju Mravlje**, rojenemu v Velikih Zablah 17. marca 1890, pristojnemu v Rihemberg na Goriškem, katoliške vere, samskemu ključavničarskemu pomočniku v Ljubljani, še ne kaznovanemu;

11. **Stanislavu Rekarju**, rojenemu v Ljubljani 10. junija 1888, pristojnemu v Begunje, katoliške vere, samskemu urarskemu pomočniku v Ljubljani, še ne kaznovanemu;

12. **Alojziju Cvelbar**, rojenemu v Vrhu pri St. Jerneju 26. decembra 1891, pristojnemu v St. Jernej, katoliške vere, samskemu delavcu v Ljubljani, že kaznovanemu;

13. **Antonu Hojniku**, rojenemu v Klučarovic pri Ptujem 4. januarja 1886, pristojnemu v Bratonečič, katoliške vere, samskemu hlapcu v Ljubljani, že kaznovanemu;

14. **Ivanu Kimovcu**, rojenemu 11. septembra 1883 v Bukovici, pristojnemu v Vodice, katoliške vere, samskemu hlapcu v Ljubljani, že kaznovanemu —

OBTOŽBO.

1. Ernst Windischer, Feliks Potnik, Franc Staut, Stefan Kamenšek, Andrej Koren, Jošt Bajzelj, Franc Parkelj, Jakob Turzan, Milan Makar, Ignacij Mravlje, Stanislav Rekar, Alojzij Cvelbar, Anton Hojnik in Ivan Kimovec so v Ljubljani v zvezi z neznanimi storilci z lučanjem kamenja, deloma tudi z udarci s palicami in onesnaženjem s črnilom hudobno poškodovali na nižje naštetih poslopih in prodajalnih tujo lastnino, kakor šipe svetilke, napisne table v 50 kron presegaajoči vrednosti, ter je zamogla iz tega nastopiti nevarnost za življenje, zdravje in telesno varnost ljudi, in sicer:

a) vsi imenovani v noči od 18. do 19. septembra 1908:

Pri kazinskem poslopiju 3830 K, pri kranjski hranilnici za 405 K, pri gimnaziju z nemškim učnim jezikom za 40 K 70 h, pri vladni palači za 111 K 88 h, pri Antonu Reisnerju za 450 K 80 h, pri Janezu Jakšu za 186 K, pri M. Ranthu za 50 K, pri Hugonu Ihlju za 322 K, pri tvrdki I. C. Mayer za 57 K, pri tvrdki Fränkel za 40 K, pri tvrdki Zeschko za 70 K, pri J. Buzzoliniju za 66 K, pri F. Drogeniku za 87 K 30 h, pri Alojziju Perschetu za 56 K, pri F. M. Schmidtu za 253 K, pri J. Kordinu za 15 K 56 h, pri tvrdki Ohler in Comp. za 221 K 20 h, pri K. Recknagelu za 24 K, pri V. Schifferju za 360 K, pri F. Meisetzju za 26 K, pri Mahrovju trgovski šoli za 131 K 4 h, pri institutu Huth za 65 K 4 h, pri nemškem otroškem vrtcu za 985 K 72 h, pri vili Del - Cott za 12 K 15 h, pri Francetu Terdina za 48 K 18 h, pri Henriku Kendi za 410 K 59 h, pri kavarni Eggia za 256 K, pri lekarni Mardetschlager za 40 K, pri realci za 113 K, pri nemški šoli za 28 K 82 h, pri »Tonhalle« za 116 K 69 h, pri Bavarskem dvoru za 72 K 50 v, pri Bambergu za 201 K, pri Alojziju Kracmerju za 40 K, pri Kirbischu za 300 K, pri J. Somnitzu za 202 K, pri Fr. Igliču za 100 K, pri fotografu Landau za 60 K, pri Mayerjevi lekarni za 25 K, pri filijalki avstro-ogrskoe banke za 9 K, pri Adolfu Weinlichu za 20 K, pri J. Krisperju za 9 K 60 h.

b) v noči od 19. do 20. septembra 1908: **Stefan Kamenšek** pri Schreyovi restavraciji na južnem kolodvoru za 60 K.

Stanislav Rekar pri Bambergovi tiskarni v neznanem znesku.

c) V noči od 20. do 21. septembra 1908:

Ivan Kimovec pri Somnitzu in Mariji Baltič za 5 K.

Anton Hojnik pri gimnaziju z nemškim učnim jezikom za neznan znesek.

Alojzij Cvelbar pri Viktorju Kantoniju za 50 K in pri Jožefini Hudobivnik za 2 K 88 h.

II. **Ernest Windischer** je 18. septembra 1908 zvečer v Ljubljani z besedami »pushte me in bodite tiho, dobite od mene 100 K« stražnika Gerloviča z darom skušal k prelomu uradne dolžnosti zapeljati.

III. **Anton Hojnik** je 20. septembra 1908 zvečer v Ljubljani z lažljivo izpovedjo zastražen svojega imena — nazivajoč se Anton Podgorščak — orožnika Martina Modica tako prekanil, da bi se potem utegnulo javno nadgledstvo premočiti;

zakrivilo so vsi obdolženci hudodelstvo javne sile po § 85 a b kaz. zak., z dejanjem pod II., Ernest Windischer prestopke zoper javne naprave in naredbe po § 311 kaz. zak., z dejanjem pod III., pa Anton Hojnik prestopke po § 320 kaz. zak. in se naj kaznujejo vsi po § 86 kaz. zak., Windischer ter Hojnik tudi po § 35 kaz. zak.

Razlogi.

Po končanem protestnem shodu, ki se je vršil dne 18. septembra 1908 zvečer v dvorani »Me-stnega doma« v Ljubljani razsula se je silno razburjena množica v mesto. Največ ljudstva se je podalo proti kazinskemu poslopiju. Brez posebnih težav preinili so se ljudje preko policijskih kordonov v Wolfvoh in Selenburgovih ulicah v Zvezdo, kmalu po deseti uri tu pričeli s kamenjem bombardirati vse kazinske prostore v pritličju, posebno kavarno in stekleno verando pri restavraciji.

Cel naval še ni trpel pol ure, a že je bilo vse kar je steklenega, do malega pobito. Pri lokalnem ogledu našlo se je v notranjih prostorih vse polno kamenja do velikosti otročje glave, zavese pri oknih raztrgane, povsodi vse prebrnjeno in s črepinjami pokrito. Poškodovanega je bilo tudi precej gostilniškega inventarja. Škoda znaša skoro 4000 kron.

Napad je bil nepričakovan in nenaden, gostje so pri prihodu množice ostali na svojih sedežih, ker so se nadejali, da bodo razburjeni demonstranti le kričali ter žvižgali. Vseled tega je bila velika nevarnost, da bi kamenje in pa razbite šipe kacega človeka ne zadele ter telesno poškodovale.

Po tem glavnem napadu so tekmo noči od 18. septembra do 19. septembra 1908 sledili napadi na sledeča poslopja in prodajalne: Poslopje kranjske hranilnice so demonstranti pričeli s kamenjem tako silno ometavati, potem ko so preje ugasnili blizu stoječe cestne svetilke, da se je naslednjega dne našlo za železno ograjo več kakor 1000 kamnov. Pobitih je bilo 179 šip, osobito za življenje slug in stražnikov Gostiča, Kastelica, Kurenta in njih že v pritličju speh družin je bila velika nevarnost, ker je kamenje padalo brzo in na gosto. Škoda znaša 405 K. Pri blizu tamkaj v Beethove-novih ulicah se nahajajočem poslopiju takozvane nemške gimnazije je pobitih tudi 28 šip. Škoda znaša 40 K 70 h.

Ze po deseti uri zvečer so demonstranti s kamenjem razbili tudi več šip pri privatnem stanovanju deželnega predsednika ter pri pisarnah računskega oddelka. Škoda znaša 62 K 57 h. Posebno silovit je bil napad na hišo posestnika Reiserja na Resljevi cesti. Demonstranti so kamenje lučali na parkerna okna, prvo in drugo nadstropje. Razbitih je bilo okoli 40 šip, pa tudi 6 žaluzij, 2 napisni tabl. Kamenje je frčalo s tako silo, da je prebilo ne le dvojne šipe, temveč tudi še žaluzije, odnosno rolete. V sobah se je našlo 61 kamnov. Ker je družina že spala v posteljah, je bila posebno tu velika nevarnost, da se kdo nevarno ne poškoduje. Škoda znaša 400 K.

Jeza demonstrantov se je še posebej razvila nad Mahrovim zavodom na Cesarja Jožefa trgu. Obširnemu poslopiju so se storilci približali od vseh strani, pobili okoli sto šip in povzročili škodo 131 K 4 h. Kamenje je letelo tudi v sobe v prvem nadstropju, kjer so spali posli, ki so se zamogli še rešiti. En kamen je zadel vendarle gospodarico Potisek v hrbet, ne da bi jo poškodoval. V poslopiju samem se je našlo še 91 kamnov.

Predstojnica zavoda Huth na Poljanski cesti je dala, sledeča večerne nemire, zatvoriti okna od znotraj z lesenimi okicami. Razbitih je bilo vsled tega le 53 šip (škoda znaša 65 K 4 h), a to celo v drugem nadstropju, vendar prebivalci hiše niso bili v posebni nevarnosti.

Za kazino najbolj razdejan je bil nemški otroški vrtec v Streljskih ulicah. Pobite so bile skoro vse šipe celega poslopja in znaša škoda 985 K 72 h. Na to poslopje sta se izvršila dva napada od deveti uri in enajsti uri zvečer. Voditeljica zavoda Evgenija Singer je zapustila po prvem napadu poslopje, ker je bilo prenevarno se dalje prebivati v njem.

Tudi poslopje »Tonhalle« ob Kongresnem trgu in pa poslopje realke v Vegovh ulicah obisovali so demonstranti s kamenjem in napravili pri prvem poslopiju na razbitih šipah 116 K 69 h, pri drugem 113 K škode. V realnem poslopiju se nahajajoči nemški ljudski šoli je bilo tudi pobitih 33 šip vrednih 28 K 82 h.

Več kamnov je pa pri obeh poslopijih priletelo v stanovanja in je bila pri »Tonhalle« družina slug, stanujoča na strani ob Ljubljanici, v stanovanju realke pa Otilija Junovisz v posebni nevarnosti, da ju kak kamen ne zadene.

Lučanje kamenja je razum materijalne škode povzročilo nevarnost za človeška bitja tudi pri Francetu Terdini na Starem trgu, kjer so storilci pokončali napisno tablo in pobili pet šip v prvem nadstropju.

Obilo škode, ki presega pri vsakem poškodovanih skoro znesek 50 K — povzročili so demonstranti tudi pri prodajalnah J. Jax, I. C. Mayer Fränkel, Zeschko, Buzzolini, Miklave, Drogenik, Krisper, kjer je bilo povsodi pobitih več šip, večje in manjše velikosti; nadalje pri prodajalnah Ranth Hugo Ihl, Schmidt, Kordin, Ohler, Schiffer, Meisetz Kirbis, Kracmar ter lekarni Mardetschlager, kjer so bile — deloma tudi poleg šip — že v noči od 18. septembra do 19. septembra 1908 poškodovane ali uničene napisne table; pri vili Del - Cott kjer je bilo pobitih na prostorih kleti več šip; pri kavarni »Eggia«, kjer znaša škoda na razbitih šipah 256 K.

Pri Henrik Kendovi prodajalni na Glavnem trgu pobili so demonstranti s kamenjem pet steklenih svetilk in 13 šip v prvem nadstropju, ter znaša škoda 410 K 59 h; ravno tako so bile pobite svetilke tudi pri trgovinah Recknagel in Persche.

Ze pozneje v noči na 19. septembra 1908 obiskali so demonstranti tudi Bambergovo hišo in tiskarno v Dalmatinovih ulicah, kjer se je pa še v noči od 20. do 21. septembra 1908 pobijanje nadaljevalo. Škode na razbitih šipah je 201 K.

Fotografu Landau v Beethovenovih ulicah so demonstranti zlobno razbili izložbeno omarico za fotografije in napravili škodo za 60 K.

Škode, kakor so navedene v obtoženem stavku, so trpeli na podobni način vsled razbitih šip in razbitih napisnih desk tudi urar Somnitz v St. Peterskih ulicah, tvrdka France Iglič na Glavnem trgu, Mayerjeva lekarni, filijalka avstro-ogrskoe banke, Adolf Weinlichova vila.

Silovitosti so se v manjši meri ponavljale v noči od 19. septembra do 20. septembra 1908. Na poslopiju hotela »Bavarski dvor« se je 18. in 19. septembra 1908 vsega skupaj razbilo šip za 72 K 50 v in tudi steklena krogla; nepričakovano so napadli demonstranti že okoli polnoči Schreyovo restavracijo na kolodvoru, kjer so razbili pri stekleni verandi za 60 K šip.

Nekaj takih zlobnih poškodb dogodilo se je pa še celo v noči od 20. do 21. septembra 1908, deloma so se napadi pri že poškodovanih poslopijih, kakor pri Bambergovi tiskarni, pri Somnitzu, pri gimnaziji z nemškim učnim jezikom, ponavljali.

Med drugimi je bilo tudi Cantoniju v Florijanskih ulicah povzročene škode za 50 K (napisna deska) in razbita je bila tudi pri stanovanju Jožefine Hudobivnig šipa vredna 2 K 88 h.

Mariji Baltič v St. Peterskih ulicah je pa bilo v isti noči pobitih pet šip vrednih 5 K, nevarnosti za kakega človeka v teh poslednje navedenih slučajih ni bilo.

Na vprašanje, zakaj da so se vršili ti ravno opisani izgredi, ki so po celi Ljubljani povzročili škodo blizu do 10.000 K, ni težko odgovoriti. Naperjeni so bili proti nemškemu prebivalcem Ljubljane, v prvi vrsti proti trgovcem nemške narodnosti in potem tudi proti vsem zavodom, ki jih smatra širše občinstvo za nemško posest.

Demonstranti, ki so se razburili na protestnem shodu v »Mestnem domu«, so hoteli masčevati svoje rojake, napadene nekaj dni prej v Ptuj, na nemških prebivalcih v Ljubljani, ki niso dali nobenega povoda k temu napadu. Vodilna misel pri teh izgredivih je bila, da je treba osvete za »Ptuj«.

Premišljeno in deloma tudi jako previdno ravnanje demonstrantov, ki so tako brzo našli po mestu vsa nevšečna jim poslopja, da varnostna oblast niti enega napada ni zamogla preprečiti, — kaže pa tudi, da je bil vsaj večji del izgrednikov že na večer 18. septembra 1908 dobro poučen, kaj da je treba vse storiti v kvar Nemcem v Ljubljani.

Vsi izgredniki so se takoj po končanem shodu v »Mestnem domu« obrnili proti poslopju kazine in potem so hodili okoli po mestu, kakor bi jih kdo vodil. Pri mnogih prilikah so se tudi čuli klici kakor »tukaj ne, naprej!«, »sedaj gremo k . . .«. Le takorekoč po pomoti se je poškodovalo tudi nekaj lastnin meščanov slovenske narodnosti.

Prostori pri kazini so bili dobro razsvetljeni in vsi izgredniki so morali že od daleč videti, da se v kavarni in restavraciji nahaja obilo gostov. Vsak izgrednik, ki je lučal kamenje v stanovanja, je moral imeti tudi zavest, da spravlja v nevarnost tudi človeška bitja. Pa tudi vsakdo, ki se je izgrednikom pozneje pridružil, je moral vedeti, da se je in da se bo de tuja lastnina v večjem obsegu poškodovala, in vedel je tudi da vtegnejo priti v nevarnost še človeška bitja. Veliko je bilo gotovo tudi izgrednikov, ki sami niso vrgli mogoče nobenega kamena in tuje lastnine neposredno sami niso poškodovali.

A tudi le-ti se morajo smatrati kot storilci, ki so se drugim izgrednikom (storilcem) v istem skupnem namenu pridružili in pri kaznivih dejanjih sodelovali, akoravno le z moralno pripomočjo. Velja tudi načelo, da je vsak, ki se je skupno započeta dejanja kot sotorilec udeležil, odgovoren za celo škodo, ki je vsled skupnega ravnanja nastala, dasi ravno po njegovem neposrednem dejanju povzročena škoda 50 K ne presega. Ravnotako je vsak, ki se je skupno započeta hudobnega poškodovanja tuje lastnine kot sotorilec udeležil, tudi odgovoren za nevarnost v smislu § 85 lit. b kaz. zak., če je le zamogel sprevideti, da vtegne nastati iz ravnanja tovarišev kaka nevarnost za telesno varnost ljudi. (Prim. razsodbe kas. dvora zb. št. 227, 1721, 2201, 2343, 355, 3166.)

Vseh 14 obdolžencev je nujno sumljivih, da so se demonstracij udeležili koj spočetka.

Pred kazinskim poslopjem je videl stražnik Gerlovič obdolženca Ernesta Windischerja, ko je vrgel kamen v okno kazine, nekaj pod stekleno verando. Hotel ga je prijeti, a Windischer je Gerloviču rekel: »Pustite me in bodite tihi, dobite od mene sto kron.«

Stražnik Gerlovič je zalotil tudi obdolženca Franceta Štauta, ko je s palico tolkel po oknu, obdolženca Srečkota Potnika pa je videl, ko je vrgel kamen v kavarniško okno pri kazini.

Obdolženec Andrej Koren pravi, da se je udeležil pač protestnega shoda in da je bil pač v gruč ljudi, od koder je letelo kamenje, da pa ni vrgel nobenega kamna. Stražnika Vrečar in Groselj pa sta ga baš pri lučanju kamenja zalotila.

Obdolženec Jošt Bajžel priznava, da je hodil z demonstranti okoli po mestu, bil je tudi pred kazino in drugje. Končno ga je stražnik France Telban zasačil pri Bambergovih hišah, ko je lučal tjejak kamenje.

Obdolženec France Parkež tudi priznava, da je hodil okoli po mestu z demonstranti in vrgel kamen proti realki, ko je pa hotel vreči še enega, aretirali ga je stražnik Čuček.

Obdolženec Jakob Turzan pravi, da se je izgrednikom pridružil že v Šelenburgovih ulicah, zagovarja se pa, da ni vrgel nobenega kamenja ne v »Tonhalle« ne v realčno poslopje. Stražnik Goričan, ki ga je opazoval, je pa pri njem še pri realki našel v žepu kamenje.

Obdolženec Milan Makar se zagovarja, da je demonstrantom sledil bolj iz radovednosti, a pri Mahrovem zavodu je ravno pobiral kamenje, ko ga je stražnik Groselj zalotil.

Obdolženec Ignacij Mravlje se je tudi zavedal, da se vrše izgredivi zaradi »Nemcev«, metal je pri Perschetovi prodajalni kamenje v svetilko, a zalotil ga je pri tem stražnik Sitar, ravno ko je hotel v svetilko vreči tretji kamen.

Obdolženec Stanko Rekar je bil že na večer 18. septembra 1908 pri »Mestnem domu« in potem v Zvezdi ter pri »Tonhalle«. Ni skoro mogoče misliti, da se ne bi bil zlobnih napadov na tujo lastnino že ta večer dejansko udeležil, kajti to se da sklepati že iz njegovega obnašanja na večer 19. septembra 1908. Stražnika Pust in Steklasa sta ga namreč zalotila pri Trdinovih ulicah na Dunajski cesti, ko si je nabral kamenjev v žep.

Obdolženec Štefan Kamenšek se je tudi udeležil izgrediv. Bil je pred kazino, pred »Tonhalle« in potem pri poslopju realke. Stražnik Gerlovič ga je zasačil ravno tamkaj, ko je vrgel proti poslopju kamen. Zagovarja se, da je le za šalo vrgel škatljico od žveplenk. Kamenšek je pa tudi zelo sumljiv, da se je udeležil napada na verando restavracije na južnem kolodvoru v noči 19. septembra do 20. septembra 1908. Več verodostojnih prič ga je opazovalo, ko je hodil zelo dobre volje tamkaj okoli in dajal znamenja s palico, nakar so nankrat zažvenketale šipe.

Obdolženec Anton Hojnik je bil šele na večer 20. septembra 1908 ob pol osmi uri v Knafovih ulicah zasačen, ko je metal v poslopje nemške gimnazije kamenje. Orožniku Martinu Modicu, ki mu je napovedal aretacijo, je rekel da se piše Anton Podgoršek. Istega večera okoli 10. ure je pa obdolženec Janez Kimovec v večji gruč izgrednikov stal pred Somnitzovo prodajalno v St. Peterških ulicah in je tolkel s palico po reklamni uri. Ravno istega večera je nad Somnitzovo prodajalno bilo pri stanovanju Marije Baltič pobitih 5 šip vrednih pet kron.

Obdolženec Alojzij Cveblar sedaj sam priznava, da je bil navzoč pri napadu na Cantonijevo prodajalno v Florijanskih ulicah. Prizna tudi, da je vrgel kamen v Hudabivniggovo stanovanje in ubil šipo na balkonu.

Glede poslednje imenovanosti treh obdolžencev je že iz njih poznejšega postopanja jasno, da so se udeležili tudi izgrediv 18. septembra 1908 in da so te izgrede hoteli 20. septembra 1908 nadaljevati.

Obtožba je v vsakem oziru utemeljena.

Seznam dokazil.

1. Priče: A.
2. Albert vitez Luschan;
3. Anton Reisner in Ivan Jax;
4. Miha Sitar;
5. Štefan Goričan;
6. Jakob Keržan;
7. Franc Groselj;
8. Robert Haarmann;
9. Marija Hans;

9. Evgenija Singer;
10. Hedeviga Del-Cott;
11. Otmar Bamberg;
12. Franc Telban;
13. Anton Čuček;
14. Martin Modic;
15. Jurij Mavrovic;
16. Alojzij Steklasa;
17. Tomo Golobica;
18. Ivan Pust;
19. France Vrečar;
20. Ivan Azman;
21. Ivan Pavline;
22. Jožef Avsec;
23. Jožef Kurent;
24. France Vrbnjak;
25. Viktorija Reisner;
26. France Jančigaj;
27. Martin Gerlovič;
28. Karl Dovečar;
29. Otilije Junovicz;
30. Milan Pukelstein;
31. Franc Kham;
32. Aleksander Roth;
33. dr. France Vok;
34. Henrik Schapperl;
35. Antonija Potisek;
36. Jožef Damisch;
37. c. in kr. nadporočnik pl. Fritzen v Ljubljani, doslej še ne zaslišan;
38. Alfons Mencinger;
39. Vilko Bukovnik;
40. Janez Somnitz;
41. France Vernik;
42. Avgust Eder;
43. Miroslav Hrivačič;
44. Martin Hudaleš;
45. Jernej Papler;
46. Adolf Potokar;
47. Blaž Pritekel;

II. Priče: B.

48. Guido Schneditz;
49. Dr. Anton pl. Schoeppel;
50. Aleksander Pucsko;
51. Viktor Rantli;
52. Hugo Ihl;
53. Emerih Mayer;
54. Jakob Kraljevič;
55. Albert Zeschko;
56. J. Buzzolini;
57. Jožef Jezovšek;
58. dr. Jožef Stojc;
59. France Drogenik;
60. Anton Stanka;
61. Ferdinand Schmidt;
62. Adolf Kordin;
63. Ludovik Spitz;
64. Karl Recknagel;
65. Viktor Schiffer;
66. Franc Meisetz;
67. France Terdina;
68. Aleksander Kovačević;
69. Janez Haberle;
70. Mavricij Mardetschlager;
71. France Kavdela;
72. dr. Rudolf Junovicz;
73. Jožef Schrey;
74. Otokar Sebesta;
75. France Okički;
76. Franjo Kurent;
77. Valentin Gostič;
78. Cecilija Kastelic;
79. Hermina Reisner;
80. Marija Ranth;
81. Jožefina Hudabivnigg;
82. Alojzij Lenček;
83. Karl Josip Hamann;
84. Poliksena Kirbsch;
85. Fani Hauslowsky;
86. Rajmund Schischkar;
87. Adolf Weinlich;
88. Elsa Zupan;
89. Klementina Lesjak;
90. Ivan Peklenk;
91. Viktor Cantonli;
92. dr. France Gaberšek;
93. Anton Putrich;
94. Tomo Burgstaller;
95. Alfons grof Auersperg;
96. dr. Viktor Pessiak;
97. Matej Cerar;
98. France Fink;
99. Ivan Okorn;
100. Rihard Sušnik;
101. Marija Baltič;
102. Avgust Mühlbauer;
103. Aleksander Landau;
104. Miha Francič;
105. Janez Krisper;
106. Anton Papež;
107. Josip Smerke;
108. Ivo Mohorč.

Osobnega prihoda prič pod B) imenovanih pa državno pravdnštvo ne zahteva (§ 252. št. 4 k. pr. r.);

Zaslišanje obtožencev.

Ernst Windischer zanika, da bi bil kriv. Bil je na shodu, pomagal tudi peti »Hej Slovani«. Iz radovednosti je šel pred kazino, kjer je pa bilo že vse razbito. Zagnal ni nobenega kamna. Zanika, da bi ga bil stražnik Gerlovič prijel. Tudi mu ni ponujal denarja. Ni bil v »Mestnem domu«, marveč zunaj. Stal je nekaj časa pred kazino, šel k »Lipi«, nato pa domov.

Srečko Potnik se je izprehajal po Dunajski cesti in Zvezdi. Govoril je še z Ederjem. Gledal je, ko so razbijali okna kazine. Kamnov ni metal. Dr. Pegan predlaga, naj se zasliši gospa Apolonija Juvan, ki bo potrdila, da ni ničesar storil. Dvorni svetnik Pajk: »O tem bo sodišče razsodilo«.

Franc Staut je dotični dan veliko pil. Bil je zelo pijan. Šel je večerjat k Marčanu. Šel je po Šelenburgovih ulicah. Na protestnem shodu ni bil. Ne vé, kdaj je prišel k Marčanu in tudi ne, kdaj domov.

Štefan Kamenšek zanika, da bi bil vrgel kamen. Pri »Unionu« je čul, da so kazino razbili. Izprehajali so se z dr. Trillerjem in drugimi pred Friedlovo restavracijo. Vrgel je le škatljico z vžigalicami proti realki. Sploh ni metal kamnov. Ni v nobeni zvezi z demonstracijami pred Schreyom, za kar tudi ni imel povoda, ker

je Schreyjev gost. Iz Seidlove gostilne jih je policija vun vrgla, zato je šel v restavracijo »Južni kolodvor«. Govoril ni z nobenim tja. Metal ni kamnov, tudi govoril ni z nobenim. Nato so ga odvedli v stražnico, a ko so ga izpustili, je šel domov.

Andrej Koren zanika, da bi bil metal kamne. Nesel ni seboj nobenega kamna. Na shodu je bil. Šel je gledat, kako je bila kazina razbita.

Jošt Bajželj ni bil na shodu. Kamnov ni metal v Bambergovo hišo. Prišel je le slučajno zraven, ko so se metali kamni.

Franc Parklj prizna, da je vrgel en kamen. Na shodu ni bil. Čul je, da je v kazini pokalo. Vrgel je en kamen, hotel je še drugega, a ga je prijel orožnik.

Jakob Turzan ni bil na shodu. Iz radovednosti je gledal od daleč. Kamna v »Tonhalle« ni zagnal. Bil je v »Zvezdi«, a so jih iz Zvezde vrgli.

Milan Mahar ni bil na shodu. V Šolskem drevoredu je pobral kamen, kakor drugi, ki so jih metali v Mahrovo hišo.

Ignac Mravlje ni bil na shodu. Na poti domov je čul, ko so razbijali. Videl je, da je eden udaril, ki ga ne pozna.

Stanislav Rekar je bil na shodu. Šel je proti kazini, kjer je že ropotalo. Bilo je polno ljudi. Ker so vsi leteli proti »Tonhalle«, je šel tudi obtoženec. Nekdo mu je rekel pred Šešarkom, da je demonstracija dovoljena. Pobral je kamen, ker je eden rekel, da Nemce čakajo. Kamna ni zagnal.

Alojzij Cveblar je bil na shodu. Nato je šel mimo kazine na Stari trg. Okoli 12. je šel proti domu. V Rožni ulici je pobral in vrgel kamen v šipo. Sam ne vé, zakaj. Iznenaden je bil po streljanju. To je naredil, drugega nič!

Anton Hojnik ni bil na shodu. Bil je v Šiški. Dne 20. septembra ni metal kamnov v nemško gimnazijo. Videl je pač metati kamne. Stekel je pač, ko je zagledal žandarje. Pajk: »Zakaj ste žandarju drugo ime povedali. To kaže, da ste slabo vest imeli«.

Ivan Kimovec zanika, da bi bil razbijal pri Somnitzu. Bil je pač zraven, ko so vsi stekli, je še on. Stražnik ga je udaril črez ramo. Prijel je stražniku za sabljo, da ga ne udari.

Zaslišanje prič.

Dr. Albert vitez pl. Luschan je bil okoli 9. ure v kazini. Splošno se je govorilo, da pride do izgrediv. Sklenil je, da ne gre tja. A ker je čul, da je vse pripravljeno, da se preprečijo izgredivi, je šel v kazino. Okoli 9. ure se je čulo žvižganje in vpitje od Wolfovih ulic. Mislili so, da ljudstvo ne bo moglo priti na Kongresni trg. Kar naenkrat je nekaj padlo na streho. Rekli smo še, to je nedolžna demonstracija. A kmalu potem so pričeli padati pričetkom manjši, a potem tudi večji kamni. Podali smo se na to v koridor. Grofa Auersperga, ki je čital časopise, smo morali še opozoriti na nevarnost, ker je padalo kamenje poleg njega. Prva je bila razbita veranda, potem gostilnišnika okna. En kamen je padel v koridor. — Dr. Pegan: Ko so padli prvi kamni, ste se odstranili? — Priča: To je res; obstajala je le nevarnost. — Dr. Pegan: Če vas razumem, so padali kamni začetkom lahko, potem hitro in potem manj. — Priča: Bilo je tako. — Na dr. Švigeljevo vprašanje odgovori priča, da se je pričelo obmetavanje okoli četrta na deset in je trajalo pol ure.

Priča se nemška izpoved Alfonsa grofa Auersperga, da sta frčala mimo njegove glave dva kamna. — Prečitana dr. Pessiakova nemška izpoved potrjuje izpoved Luschanu.

Dr. Švigelj se protivi v sporazumu z dr. Peganom proti zaslišbi priče Martina Gerloviča. Utemeljuje svoj predlog, da Gerlovič ni verodostojen. Dr. Pegan vpraša, če je proti Gerloviču kaka predkazan. — Dr. Švigelj želi, naj se konstatira, koliko stane ena šipa.

Priča Damisch Joža izpove nemško, da je padlo za pol zaboja kamnov v kavarno. Nevarnost za goste je obstajala. Priča pravi, da so padali kamni od deveto do pol desete ure.

Avgust Eder, gostilničar v kazini izpove nemško, da se je začelo »bombardirati« v kavarno. »Reterirati« smo vsi morali. Škodo ima, a ne vé, koliko, ker je že to »angegeben«. Pajk prečita, da je naznačil škodo s 1339 K 30 v in da se pridruži kazenskemu postopanju. Ko mu to dvorni svetnik prečita, pripoveduje Eder, kaj da vse spada med poškodovane stvari. Mož končno ne vé, ali so zrcala vmes ali ne. Dr. Pegan: »So se takoj luči ugasnile ali ne?« Eder: »Luči so gorele da se je videlo odzunaj.«

C. in kr. nadporočnik žrebčarjev pl. Robert Fritzen izpove nemško: Bil je v kazini, ko so metali kamne v kazino. V veliki dvorani, kjer je on sedel, je bilo 12 do 15 gostov. Šipe na kavarni so se, kakor sodi, pričele pobijati s Kongresnega trga.

Kamni so frčali notri. Ni mislil na kamne in je sedel do zanjega pri oknu. Ljudje, ki so bili zunaj, so morali znati, da so ljudje v kavarni in to tembolj, ker je gledal maloprej še skozi okno.

Dvorni svetnik Pajk prečita spis o škodi pri zavodu Huth.

Priča Marija Hans izpove nemško, govori jako tiho, da jo je težko razumeti. Pravi, kar je dala na zapisnik, ponovi. Opozorjena je bila, naj zapre hišo in okna, češ, da dobi obisk. Gojenke so šle mirno spat. Opisuje, kako so metali kamenje. Ne vé, koliko je bila ura, ko se je to godilo in tudi ne, koliko ljudi je demonstriralo. Kamni so frčali skozi celo sobo. Kamni so padali le v jedilnico, ne v spalnico.

Prečita se izvid o poškodbi nemškega otroškega vrtca v Streliških ulicah, kjer je bilo pobitih 10 šip. Zavodna voditeljica in njena dekla sta bili v nevarnosti.

Priča Evgenija Singer, voditeljica nemškega otroškega vrtca opisuje nemško, kako je bilo, ko so obmetavali vrtec demonstranti. Kamni so padali v sobo. Sama ni bila v nevarnosti. Padlo je 437 kamnov. Prvi napad se je izvršil četrta na 10. Škoda znaša 985 K 12 v. Prečita se izpoved v preiskavi zaslišane priče Klementine Lesjak, ki je čula da so prišli demonstranti okoli četrta na 11. v Streliške ulice.

Dvorni svetnik Pajk prečita na to izvid o poškodbah realke.

Priča Otilija Junovicz izpove nemško, da ji je prifrčal kamen mimo glave v sobi realke, kjer je sedela. Kamen bi jo bil zadel, če bi ne bila odmaknila glave.

Dvorni svetnik prečita izvid o poškodbi Del Cottove vile.

Priča Hedviga Del Cott izpove nemško, da so frčali kamni proti vili in da so klicali demonstranti: »Pustite, ta nam nič noče.« Ljudi je bilo veliko. Špektakel je bil velik. Zgodilo se je to tričetrt na 11., ob drugem napadu na šulferajnsko šolo.

Dvorni svetnik Pajk prečita izvid o škodi »Tonhalle« in pa nemško izpoved Franca Kavdela, ki je povedal, koliko škode so napravili demonstranti »Tonhalle«.

Priča Henrik Schapperl, hišnik »Tonhalle« nemško izpove, da so prišli demonstranti tričetrt na 11. pred Tonhallo. Priča govori cmokavo, skozi grlo, tako da še sam sebe ne razume. Pričo bi bil kmalu zadel kamen, ko je zapiral okno. Razsvetljeno tam, kjer je okno zapiral, ni bilo.

Dvorni svetnik Pajk prečita nato nemško izpoved realčnega ravnatelja dr. Rudolfa Junovicza glede na škodo po demonstracijah. Tri šipe njegovega stanovanja so bile pobite. Ob demonstracijah realčni ravnatelj ni bil doma. Adolfa Weinlicha izpoved, ki je nemška, pripoveduje, koliko šip je bilo pobitih na šulferajnski šoli, ki je nastanjena v realki. Ovadba ravnatelja Pucsko naglašja, da ob pobitju šip ni bil nihče v nevarnosti, ravnotako je Pucsko izpovedal nemško v preiskavi. — Franc Landau, fotograf, je izpovedal nemško v preiskavi, koliko da so mu napravili škode demonstranti. Deželna vlada kranjska je nemško poročala preiskovalnemu sodniku o škodi, ki so jo povzročili demonstranti na poslopju deželne vlade. Ivan Okorn, sluga deželne vlade, je v preiskavi slovensko izpovedal, da ob demonstraciji ni izpoznal nobenega demonstranta iz množice, ki je pela in žvižgala.

Dvorni svetnik Pajk prečita izvid o škodi tvrde Ranth, nakar prečita nemško izpoved Viktorja Ranth o odstranjenju njegove napisne deske, ki je bila odstranjena in vržena v Ljubljano, tudi Marija Ranth je izpovedala nemško, da so izgredniki šli proti kazini, pobili šipe pri gimnaziji, realki itd. Čula je klic: »Zdaj po nemški rodovini Ranth.« Anton Čuček je slovensko izpovedal, da ne vé, kdo je odstranil napisno desko.

Obravnava se ob 4. uri popoldne nadaljuje.

Dnevne novice.

+ Blamirani Dobernik. Koroškemu Doberniku ni dalo miru, moral je odgovorjati Šusteršiču in se je pri tej priliki takoj temeljito blamiral. Druga o stvari ni vedel povedati, nego da sta bila dva, in sicer dijak Borštnik in mesar Golavšek od spre-daj zadeta in da torej ni res, kar je trdil dr. Šusteršič, da so bili vsi od zadaj zadeti. Dr. Šusteršič mu je takoj odgovoril, sklicujoč se na uradni izvid in mnenje sodnih zdravnikov, kjer je jasno izrečeno, da sta bila imenovana dva od zadaj zadeta. Povdarjal je še posebno, da je izvid in mnenje podpisano od Nemca dr. Schusterja, tedaj od osebe, kateri mora celo Dobernik verjeti! Tableau. Dobernik, ki je dejanski popravek dr. Šusteršiča pazljivo poslušal je potem — molčal kot grob.

+ Proti slovenščini na Koroškem. V koroškem deželnem zboru je predlagal nemški krščanski socialc Weiss, naj bo

poslovni jezik koroškega deželnega šolskega sveta nemščina. Proti je bil samo poslanec Grafenauer. Ob takih razmerah naj se Nemci ne čudijo, ako jim bo kranjski deželni zbor in odbor meril z enako mero!

+ Predznanost nemškutarskega postajenačelnika Avgusta Ingliča, rodom iz Ljubljane, so bile v soboto povod sodnijski obravnavi, ki se je preložila. Toži ga abiturient g. Daniel Kordan, radi raznih psov in obdolžitvev. Abiturient Kordan je prošil za železniško službo, ker pa sedaj toži psovkarja Ingliča je odklonjen od železniške službe brez motivacije, za pričo predlagani železniški aspirant Beslan Rajko je pa brzojavno odstavljen iz železniške službe in izplačan. Tako ravnanje proti pričam je tako škandalozno, da je treba odločno besedo povedati taki železniški upravi!

+ Vsa županstva na Vipavskem so vložila na deželno vladno kranjsko prošnjo, da se razveljavi ukaz deželne vlade z dne 18. oktobra 1892. št. 2092, glede dvojezičnih napisov na občinskih krajevnih deskah. Nekateri občinski odbori so pa tudi soglasno sprejeli resolucijo, s katero pozivljajo deželni odbor, da takoj proti ukazu deželne vlade z dne 18. oktobra 1892. št. 2092 protestira in zahteva njega odstranitev! Vse slovenske občine pozivljamo, da posnemajo zavedne Vipavske občine!

— Za avskultanta sta imenovana pravna praktikanta g. dr. Jožef Lavrenčič in dr. Franc Kovca.

— Vojaške vesti. Za generalnega majorja je imenovan poveljnik 51. domobranske infanterijske brigade naš rojak Ivan Lavrič. — Za podpolkovnika sta imenovana majorja 17. pešpolka Franc Tišina in Franc vitez Novak, za majorja je imenovan stotnik 17. pešpolka Karol Beindl. Za stotnika I. razreda je imenovan Karol Babnik pri 17. pešpolku, za nadporočnike pri 17. pešpolku poročnik Slavomir Verhunc in Leo Pakič, za poročnika pri 97. pešpolku častniški namestnik Franc Mulaček, pri 87. Alojzij Fohn in pri 7. Ludovik Strupi. — Za stotnika drugega razreda pri domobranskem polku št. 27. je imenovan nadporočnik Franc Rus, za nadporočnika pri 27. domobranskem polku sta imenovana Anton Kienbauer in Franc Podgraisček, za poročnika pa Friderik Rajh.

— Prestavljen je iz Kranja v Metliko g. Zdravko Novak.

— Velike demonstracije socialnih demokratov proti baronu Rauchu so bile včeraj v Zagrebu.

Štajerske novice.

š Nemška gonja. Nemci bi radi oprali zaradi demonstracij v Mariboru in Celju obsojene svoje bratce s tem, da dolže razne priče krivega pričevanja. Nemški listi poročajo, da je sedaj Felser v Mariboru aretiran in da se proti celjski priči Vrečkotu vrši preiskava radi krivega pričevanja, češ, da je pod prisogo izjavil, da je bil od socialdemokratske stranke pozvan, paziti pri demonstracijah v Celju na to, da se jih ne udeleži noben socialni demokrat, da pa sedaj vodstvo socialno-demokratske stranke nič neče o tem vedeti.

š Priča Nemec v Mariboru zopet aretiran. Nemški listi poročajo, da so v Mariboru zopet aretirali pričo Nemca, ki je bil bil pričal proti nemškim demonstrantom. Nemški listi pišejo, da je neka priča pred preiskovalnim sodnikom izjavila, da je videla, kako je Nemec v hiše kanonikov metal kamenje.

š Na nemški telovadnici v Ptujju so, kakor poročajo nemški listi, neznani storilci pobili šipe.

Ljubljanske novice.

lj Spomin na mrtve. Praznik vseh svetnikov je včeraj ob najlepšem vremenu privabil tisoče ljudstva na pokopališča. Pri sv. Krištofu je bil največji sijaj po grobeh, pa tudi mnog samotni in prazen

grob je že pričal, da smo tu na starem pokopališču, na domovanju mnogih pozabljenih. K Sv. Križu se je vršilo včeraj ob najlepšem vremenu pravo narodno romanje; grob naših narodnih mučnikov Adamiča in Lundra je obiskalo do 30.000 ljudi. Na črno drapirani ograji so viseli drugi pri drugem trakovi, ki se jih je nosilo ob pogrebu in ki se shranijo v mestnem muzeju. Grob so v polkrogu obdajale velike palme; ob voglih so gorele štiri baklje, poleg tega pa še šest velikih in mnogo malih sveč. Grob je bil odet z belim in rdečim cvetjem. Krasna sta bila venca »Združenega narodnega odbora narodnim mučencem« in »Slovenskega ženstva« s trakovi. Z groba pa sta se sredi cvetja dvigali dve rdeči roži . . . Slovenske dame so metale krasne šopke na grob. Ob grobu je čuvala častna straža štiriindvajsetih »Sokolov«, ki se je s svojimi društvenimi zastavami redno menjavala. Proti pol štirim se je okoli groba trla nešteta množica; tedaj se proti nebu dvigne veličastna pesem: »Človek glej . . .«, ki jo je pod Hubadovim vodstvom zapelo 200 združenih pevcev vseh ljubljanskih pevskih društev. Prišla je iz srca in našla je pot v vsa srca; globoka ginjenost se je polastila vseh. Isto velja o nastopnih dveh pesmih: »Vslíši nas Gospod« in »Nad zvezdami«. Zlasti navzočim sorodnikom umrlih je petje privabilo solze v oko — solze bridkosti, a morda tudi tolažbe, ko so videli, kako iskreno časti ves narod spomin njihovih dragih, da ve njuno žrtev ceniti vsak zaveden Slovenec! Tisoči Slovencev in Slovenk so včeraj na veledostojen način častili spomin nedolžno prelite slovenske krvi. Popolnoma nepotrebni so pa bili včeraj orožniški pohodi po Ljubljani. Na dvorišču vojaškega preskrbovališča je bilo zbranih nad 60 orožnikov, nekaj jih je bilo tudi v kranjski hranilnici in pri Virantu in v bližini pokopališča. Tudi vojaštvo je bilo pripravljeno. Po ljubljanskih cestah pa je bilo tiho in mirno, le zjutraj je vojaška godba 27. pešpolka zelo netaktno igrala po mestu eno veselo koračnico za drugo. Slišala je za to le par živžgov, sicer je ostalo vse mirno, primerno dostojnosti dneva. Med vso ogromno množico na pokopališču ni bilo niti enega izgeda, brez orožnikov je bil tu popoln red ter se je izkazalo, da je bila zahteva, naj bi orožniki stražili na pokopališču, popolnoma nepotrebna. Šele pozno zvečer se je razšlo občinstvo z grobov, nešteto lučic je pa še dalje svetilo v mrakove.

lj Meščanski klub ima jutri v torek zvečer ob osmi uri svoj običajni jour fixe. Vabljeni so vsi prijatelji kluba in njihove rodbine.

lj Umrli je včeraj zvečer v tukajšnji bolnici komptorist g. Božidar Vernik, ki je svoj čas mnogo deloval v Gorici in Metliki. Svetila mu večna luč! — Na Poljanskem nasipu št. 26. je umrla g. Amalija Pfeifer.

lj Veteransko društvo je danes dopoldne prisostovalo sv. maši za pokojne člane. Danes se je pri veterancih prvi-krat glasilo slovensko poveljevanje, ki se je izvršno obneslo. Občinstvo po Ljubljani ni vedelo, da imajo danes veteranci mašo. Ko so torej na poti proti domu veteranci trobili skozi mesto, je vse vpraševalo, kam gredo veteranci ob zgodnji dopoldanski uri. »Srbski prestolonaslednik se pripelje v Ljubljano in veteranci ga gredo sprejeti«, je nekdo dejal. Res je nekaj oseb letelo na kolodvor, aviziran je bil baje tudi vladni aparat — srbskega prestolonaslednika pa ni bilo.

lj Za ritmojstra prvega razreda je imenovan orožniški ritmojster drugega razreda Alfred Lelleck.

lj Prehodni most pri železniškem prelazu na Dunajski cesti je bil včeraj izročen javnemu prometu.

lj Poslano. Sobotni »Gorenjec« poroča o nekem dogodku v ljubljanski trgovini gđč. Kovačeve pretekli petek. In razširja se govorica, da dotična gospa odličnega narodnjaka bi bila moja žena. Resnici na

ljubo bodi konstatovano, da se tu moja gospa zamenjava z njeno bližnjo sorodnico. Moja žena ni z dogodkom v prav nikaki zvezi. Dotična služkinja ni služkinja moje hiše, in ni dobila od moje žene nikakega naročila. Moja žena sploh ni znala, kaj dela njena sorodnica, in obsoja celo njeno postopanje ravno tako kakor jaz. To je že drugi slučaj, da se o moji ženi vsled zamenjave širijo napačne govorice. Moja gospa, hvala Bogu ve, kaj je dolžnost narodne dame zlasti v današnjem času, in pri tem ostane! V Ljubljani, 2. nov. 1908. Dr. D. Majaron.

lj K modistovski gospodični Kovačevi v Ljubljani je prišla v četrtek popoldne gđčna. Staretova. Izbrala si je modelni klobuk, ni ga pa kupila. Gotovo se ji je zdela cena nekoliko previsoka. Drugi dan pride strežnica gospodične in pravi, da jo pošlje gospodična, ki želi, da se jej pošlje klobuk na dom, ker ga bode kupila vseeno, a bi ga rada prej pomerila. Gđčna. Kovačeva začetkoma klobuka ni hotela izročiti, češ, da ne pusti, da bi ga mogoče služkinja nesla h kaki modistovski. Služkinja je zatrjevala, da ga nese domov ali pa morebiti na željo gospodične v kako privatno hišo. Gđčni. Kovačevi se je zdela stvar sumljiva, izročila pa je kljub temu klobuk, poslala pa takoj za služkinjo svojo prodajalko, z nalogom, naj opazuje, kam bo služkinja nesla klobuk. Šla je za njo in — med vrati Steklove trgovine na Kongresnem trgu je prodajalka gospodične Kovačeve ustavila služkinjo, češ, da ne pusti gđčna. Kovačeva, da bi nesla klobuk v Steklovo trgovino. Pripomniti je, da je bil klobuk takozvani vzorni klobuk, ter je bil namen gospodične očitno to, da za par krajcarjev ceneje pri nemškem Steklu v škodo velenarodne slovenske trgovke dobi klobuk iste vrste.

Telefonska in brzojavna poročila

NOTRANJA KRIZA.

Dunaj, 2. nov. Glede na notranjepoliški krizo se ni nič izpremenilo. Beck konferira s strankinimi voditelji, med drugim se je dogovarjal tudi z Luegerjem, rezultata pa ni nobenega. Rekonstrukcija ministristva je odvisna od sklepa nemškega parlamentarnega bloka, ki se bo odločil, ali naj pošlje v ministrstvo svojega zastopnika ali ne.

Dunaj, 2. nov. Včerajšnji dan je bil miren. Na Dunaju in Gradcu sta se vršila »bummla« brez izgrediv.

KAJ JE PRESTOLONASLEDNIK JURIJ V PETERBURGU OPRAVIL PO SRBSKIH VIRIH.

Zemun, 2. nov. Iz dobroinformovanega srbskega vira se izve, da je kraljevič Jurij v Peterburgu carju v 20 minut trajajočem ekspezeju razložil, kaj Srbija z ozirom na aneksijo Bosne želi in kako se zanaša na rusko pomoč. Car je Srbijo zagotovil svojih simpatij, dejal, da bo njeno stališče vpošteval, toda svetoval, naj mirno čaka, kaj sklenejo vevlasti ter se ne da zapeljati k nepremišljenemu koraku. (To je bistveno isto, kar je o avdienci poročala tudi »Times«. Op. ur.)

CARINSKA VOJSKA S SRBIJO?

Zemun, 2. novembra. Govori se, da je ogrska vlada prepovedala uvoz mesa iz Srbije. Trgovci so vsled tega silno v strahu. Na carinskem uradu o taki prepovedi nič ne vedo.

NEMCI ODPOVEDUJEJO STANOVANJA.

Heb, 2. novembra. Mnogim češkim uradnikom so Nemci odpovedali stanovanja.

Proda se

posestvo

obsegajoče hišo, hlev, pód, vrt s sadnim drevjem, ki dobro obrodi, košenino za dvoje goved in gozd. Polzve se pri Jan. Konciji, Podgrad št. 8. pošta Dol pri Ljubljani. 2828 1-1

Odtok vode pospešujočo. Kislilne raz-

VITA redčujoče. Naravni Natron-lithion vrelc proti vodni kislini, tryanju, diab tes, ž lod nemu in črevesnemu k taru, bolezn m v mehurju in ledvicah itd. Dobiva se povsod, v Ljubljani 2543 12-8 pri Mib. K-stnerju.

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti zna gostilne pri „Figovu“. 1878 26 17

Kuharica

nad 30 let stara želi vstopiti v službo. Najraje v župnišču. N:slov pri upravnistvu. 2866 2-1

Mizarski pomočnik

se takoj sprejme za pohištveno delo na Vrhniki. M. Klemenčič, mizar. 2865 1-1

PREKLIC.

Obžalujem, kar sem obdolžila Antonijo Mohorič in jo prosim, da mi odpusča. Nežika Vidic. 2867 1-1

IZJAVA.

Podpisana priznavam svoje sožalje kar sem v jezi rekla čez Nežiko Vidic. 2868 1-1 Antonija Mohorič.

Kot oskrbnik

kake graščine ali večjega posestva, najrajši v bližini Ljubljane, želi službe izkušen veščak. Ponudbe pod znamko: Oskrbnik naj se blagovolijo pošiljati na upravnistvo »Slovenca«. 2864 2-1

Otvoritev češke budjeviške pivnice.

Vljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem otvorila restavracijo 2869 3-1

češke budjeviške pivnice v Ljubljani, sv. Petra cesta 26

(prej, Golobček).

Za izvrstno češko (ne nemško) budjeviško pivo, dobro meščansko kuhinjo bo vedno skrbjeno. Abonenti se sprejemajo za opoldansko ali pa tudi za celodnevno hrano.

Z odličnim spoštovanjem

Marija Kavčič,

prej p učilna natakarka v „Švicariji“ in natakarka v „Unioni“.

ČUDEŽ! samo 4 K! ČUDEŽ!

Posebni oddelek poln jesenskih in zimskih jopic, paletotov in pelerin za dame in deklice po K 4.—.

Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Občni zbor kmečke zveze za dekanijo Trebnje

Občni zbor kmečke zveze za dekanijo Trebnje izvršil se je v nedeljo, dne 25. oktobra prav lepo in častno. Kljub slabemu vremenu je prišlo do 300 mož iz bližnjih in daljnjih krajev. V dekaniji je otvoril predsednik zveze, trebanjski župan Huč zborovanje.

Dr. Hočevar

Je poročal o državnem zboru in delovanju naših poslancev na Dunaju. Razložil je obširne olajšave, ki so se dovoile pri vojaščini kmečkim sinovom. Velika nevolja je nastala med tukajšnjimi ljudmi zavoljo železnice Trebnje-St. Janž. Ljudem so vzeli svet po zelo nizki ceni in zdaj se proti prvotnemu dogovoru napravili nasip mesto 60 cm, pa 5 m visok. Zdaj imate vasi Dol in Medvedje selo prav težavno pot čez traso. Prizadeti so sami veliko grešili, ker jih takrat ni bilo zraven, ko se je vršil komisijski ogled. Tu se oglasi nekdo izmed poslušavcev: »Mi smo prišli zraven, smo govorili, pa so šli kar naprej. Nič se niso ustavili. Se zmenili se niso za nas.« — Poslanec: »Ako ne odgovarja vse postavnim predpisom, tedaj se bo od dežele in države zahtevalo, da podjetništvo ugodí vašim zahtevam! Začetkom se še vedelo ni, kdo je pravzaprav odgovoren za to železnico. Rabili so tudi garancijski denar dolenjske železnice, torej bi morala tudi dežela pri tem imeti besedo. Gotovo pa je sedanja železnica privatna, torej se ne sme država vtikati drugače v gradnjo, kakor le kot nadzorovalna oblast. Jaz sem storil povsod vse, kar sem mogel za vas.« — Shod izreče poslancu zaupanje in priznanje.

Deželni poslanec Mandelj govori prav zanimivo o doseženi volivni reformi in nalogah novega deželnega zbora. Urediti bo treba deželne finance, izboljšati ceste in graditi vodovode, pospeševati zadružno gibanje ter snovati mlekarne in živinorejske zadruge. Daželo banko in deželno zavarovalnico bo morala stranka izvesti.

Dr. Krek

Prišel sem k Vam, čeprav sta tu Vaša poslanca. V sled belokranjske, deloma tudi šentjanske železnice se bodo dolenjske gospodarske razmere zelo izpremenile. Dosedaj se je zadružna organizacija ravno na Dolenjskem prepočasí razvijala. Če ne bomo hoteli, utegne biti prepozno. Dolžnost je torej vsakega rodoljuba, pomagati pri zadružnem delu. Za gospodarsko organizacijo je pa ravno ta kraj najbolj sposoben, ker je temeniška dolina najrodovitnejša. Ljudje so pa pri vseh volitvah pokazali političko zrelost in zavednost. Zaradi šentjanske železnice opominja, naj se ljudje na vsak način potegnejo za svoje pravice. Če se ne bo dalo pravnim potom ničesar doseči, naj bi dežela prevzela poravnava, ker je očito, da se ljudem godi velika krivica.

K shodu kmečke zveze sem prišel. Zveza naj vzbudi kmeta, da bo spoznal in uporabil svoje koristi. Glas enega se ne vpoštevata. Če imajo pa vsi kmetje v zvezi le ena usta, če vsi po enem zahtevajo, kar morajo imeti, se bo pa ta glas vedno vpošteval. Če se v vsaki fari združijo, o svojih potrebah pomenite ter napravite načrt gospodarskega izboljšanja, bomo poslanci, bo stranka vedela, česa Vam je treba. Na milijone se je že izdalo za vodovode, pa jih še zdaj oni kraji nimajo, kateri so jih najbolj potrebni. Isto je s cestami. Dolenjska na mnogih krajih nima najbolj potrebnih cest, drugod dajo tisoče za nepotrebne preložitve. Kdor je bolj siten, več dobi. To mora nehati. Kmečke zveze so v prvi vrsti poklicane, da izdelajo načrt za vse potrebne melioracije, posebno izboljšanje travnikov, potrebna pota, ter ga izročijo poslancem, potrebna pa na ta način spočnala potrebe vse dežele.

Posebno bo treba tudi živinorejo izboljšati. Naša država mora priti do tega, da bo imela zadosti živine doma za svoje potrebe. V kako neprijeten položaj zna priti Avstrija v slučaju vojske. Sedaj pride vsak teden čez 3000 volov iz Ovsrke. Naša armada bi v slučaju vojske ne imela potrebne hrane. Skrbimo torej za izboljšanje živine. Za izboljšanje travnikov bi se dobila lahko lepa podpora. Treba bo pa tudi hleve izboljšati. Država in dežela sta dali velike svote za izboljšanje vinogradov. Ravno zdaj se vračajo brezobrestna posojila, katera so kmetje prejeli v ta namen. Prašam Vas pa, kaj je za Dolenjsko, posebno pa za Vas važnejše, vinogradi ali živina? Odkod dobite več denarja? Stoglasni odmev: »Živina, živina!« Če se je torej dalo brezobrestno posojilo vinogradnikom, se mora še bolj gotovo dati kmetom, da si pripravijo hleve. Jaz bom delal na to z vsemi močmi in upam, da bo to

tudi stranka sprejela. Treba bo ustanovljati živinorejske zadruge. Malo kje je za živinorejo tako ugoden kraj, kakor pri Vas. Vsak kmet se mora potruditi, da dobi, kar je mogoče iz svojega hleva. To pa je komaj mogoče brez posebne pazljivosti na plemensko živino, kar se zgodi po živinorejskih zadrukah. Na Gorenjskem smo jih že osnovali. Zdaj ne dobite niti na Solnograškem, kjer so naše pincgavke doma, lepše plemenske živine.

Osnovati bo treba tudi velike zveze kmetov, da se bo živina po takih društvi prodajala naravnost producentom.

Ustvariti si moramo gospodarsko samostojnost. Lastno delo in lastna moč bodi naš cilj. Za to pa je treba nekaj žrtvovati. Podpore, za zdaj še zelo potrebne, so le beračija. Kmet mora spoznati: Ta mlekarja, ta zveza, ta živinorejska zadruška je zame in meni v korist, torej moram zraven prispevati. V društvu ne bo gledal več nekaj tujega, ampak le svojo napravo.

Težava je pa delati v sedanjih razmerah. Če gospodar izboljša svoje zemljišče, pusti je svojemu sinu tem bolj obremenjeno z raznimi dotami in volili. Mi potrebujemo postave, da se ne bo smel noben dolg vknjižiti na zemljišče, če ni amortizacija zagotovljena. Drugod imajo kredit po 2 do 3 odstot., pri nas mora kmet plačevati po 5½ do 6 odstotkov. Če osnujemo deželno banko, bo treba v prvi vrsti gledati, da kredit izcenimo. »Kolikor mogoče malo dobičkar denarju, kolikor mogoče veliko delu,« to naj bo naše geslo. V imenu stranke stojim pred Vami. Stranka potrebuje kredita, — zaupanja ljudstva, da more/delati. Za zaupanje Vas prosim. Ko pridem čez leto nazaj, bomo napravili račun, kako smo Vaš kredit rabili. — Živahno odobravanje je pričalo, da ima govornik in stranka pri nas vse zaupanje.

Župnik Oblak poroča o delovanju kmečke zveze.

Odbor je imel 8 sej, katerih so se kljub veliki razdalji udeleževali brezplačno navadno vsi odborniki. Priredili se je socialni kurz v St. Rupertu, katerega so imeli dr. Krek, dr. Hočevar in mlekarški nadzornik Legvart. Priredili so po več shodov na Trebelnem, v Mokronogu, v St. Rupertu, na Mirni, v Čatežu, v St. Lorencu, v Trebnjem. Osnovali ste se posojilnici v Trebnjem in na Mirni, utrdilo se je delovanje mlekarne v St. Lorencu. Pri pomanjkanju krme je zavzela zveza »ecej svoje stališče in nasvetovala deželni viadi ta način razdelitve, kakor se je zdaj sprejel. Tudi pri vseh zadnjih volitvah je kmečka zveza prav z uspehom posegala v volivni boj. — Odbor je torej storil, kar je bilo v teh razmerah mogoče.

Zaradi bližnjih deželnozbornih volitev se bo treba zvezi odločiti za kandidata. Odbor se je odločil priporočati župnika Janeza Hladnika na Trebelnem. Kmečki sin je, sam ima gospodarstvo. Po celi deželi je znan kakor eden prvih strokovnjakov v kmetijstvu. Delal je, delal veliko, za povzdigo kmetijstva, ustanovil več posojilnic, ki vse prav lepo — Pri vsem delu je ostal ponižen, skromen in reven. Njega smo izbrali kandidatom. On si ni želel, branil se je z vsemi močmi. Iz trebanjsko-mokronoškega okraja že dolgo vrsto let nismo imeli noben slanca, toda pri vsakih volitvah smo oddali vsaj tri četrtine glasov kandidatom S. L. S. — Nasprotniki pravijo: »Duhovnika ne«. Zakaj pa ne? Ali je zato slabši, če je duhovnik? Če je v celotnem okraju najbolj izvežban teoretik in praktik, zakaj njega ne? Naše ljudstvo še ni tako daleč padlo, da bi duhovnikov ne maralo. Ljudstvo duhovnikom še najbolj zaupa. Dovolili smo se tudi natančno — stranke, ki Hladnika rado sprejme. Prosim predsednika, da dá kandidaturu na razgovor.

Z največjim navdušenjem so sprejeli vsi volivci kandidaturu na znanje.

Župnik Hladnik izjavi, da sprejme kandidaturu. Ni se silil. Če ga hočejo imeti, je njegova dolžnost poslušati in se udati. V stranki je vzrastel, stranki je služil. Ž njo stoji in pade. Programa zaradi pozne ure ne more razviti. Saj ga vsi poznajo. Kar bo mogel, bo gotovo storil za blagor dežele in ožjega okraja. — Kandidatura se je soglasno sprejela. — Stari odbor se izvoli na novo in se triurno zborovanje zaključi.

Dijaška maškarada v Pragi.

Nedelja mirna.

Včerašnji dan so praški politiki pričakovali s skrbjo. Toda ves dan je vladal mir, ker je odpadel vzrok izgreedom »bunel« nemških študentov na Prikopih. Nemški dijaki so na shodu v soboto zvečer sklenili, da z ozirom na notranje-poli-

tiški položaj opuste običajno nedeljsko sprehajanje na Prikopih, obenem pa izjavili, da s tem nikakor nočejo preudicirati bodočnosti. Vkljub temu sklepa dijašva pa je redarstveno ravnanje, in sicer po neposrednih naredbah ministrskega predsednika barona Becka, poskrbelo za obširne varnostne korake.

Zjutraj.

Ze zgodaj v jutro so močni orožniški oddelki zavzeli odkazana jim mesta. Iz predmestnih vojašnic se je koncentriralo vojaštvo v Jožefovi vojašnici blizu Prikopov.

Okrog osme ure so se pričele zbirati na Prikopih večje gručice čeških narodnih socialistov. V poslopju češkega narodnega sveta pa se je zbralo okoli trideset čeških državnih in deželnih poslancev, med njimi dr. Baxa, Choc, Svehla in prof. Hejrovsky. Bili so pripravljeni, da pri prvem izgredu stopijo med ljudstvo in ga pomirijo. Z istim namenom so se nahajali češki socialni demokrati, poslanci dr. Soukup, Winter in Hordec na ulicah.

Ob deveti uri je redarstvo pričelo izpraznjevati Prikope. Orožniki in redarji so pritisnili ljudstvo s Prikopov ter zaprli stranske ulice. Oboja vrata nemškega kazina so zaklenili ter prednja postavili oddelka orožnikov.

Poslanec prof. Masaryk aretiran.

Med izpraznjevanjem Prikopov se je pripetilo, da je bil poslanec Masaryk aretiran, ker se ni hotel takoj umakniti. Šele po posredovanju nekega policijskega komisarja so ga z opravičevanjem izpustili.

Nemški dijaki.

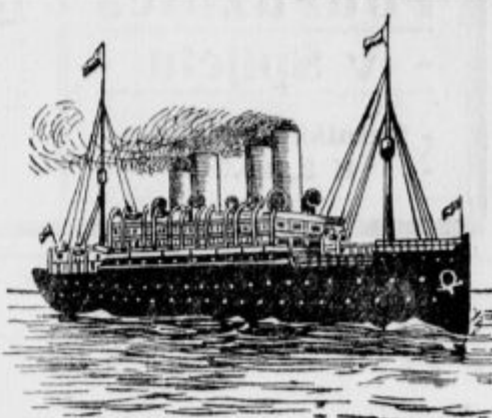
Nekaj veselja so si pa nemški dijaki vseeno privoščili. V barvah in korporativno so marširali iz dijaškega doma v Marijini ulici čez Senarski trg (?) v zahišni prizidek nemškega kazina. V prevozu so bila vsa nemška dijaška društva, liberalna, nacionalna in katoliška, skupaj okrog 1500 dijakov. Na čelu so korakali člani gospodarske zbornice dr. Eppinger, državni posl. pl. Stransky, dr. Maly, dr. Pergelt, tudi krščanski socialci Baer in drugi, ter cela vrsta nemških profesorjev s vseučilišča in tehniške visoke šole. Pot, po kateri se ja sprevod pomikal, sta zastražili dve stotnji orožnikov ter mnogo redarjev peš in na konjih. Razum nekaj »hanba«-klicev ni bilo demonstracij s čeških vrst. Ob pol dveh so se nemški študentje po isti poti vrnili v dijaški dom, odkoder so se, odločivši društvene znake razšli v svoja stanovanja. Tudi sedaj ni bilo izgrediv.

Oborožena moč odhaja.

Okrog poldne se je peljal po Prikopih korni poveljnik fzm. Koller in se prepričal, da je vse mirno in v redu. Tudi policijski ravnatelj dvorni svetnik Krikava se je osebno osvedočil o miru v notranjem mestu. Tako je bilo mogoče, da se je orožništvo in redarstvo že ob četrt na tri umaknilo v svoje ubikacije. Le javna poslopja so še ostala zastražena.

Popoldan in večer.

Tudi popoldne in zvečer ni bilo nikjer izgrediv. Mnogo je pač pripomoglo k temu: krasno jesensko vreme, ki je omogočilo Pražanom, da so v izredno velikem številu šli obiskat grobove svojih dragih. Nemala zasluga za mir gre tudi češkim jutranjim listom, ki so objavili varnostne navedbe ter pomirjevalno uplivali na ljudstvo.

Kdor hoče varno, mirno in hitro

V AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika 1639 16

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki **velikani**:

Kaiserin Auguste Victoria	nosi	25.000 ton
Amerika		24.000 "
President Lincoln		20.000 "
President Grant		20.000 "

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1 dneva ter ima potnik pravico **porabe brzdovlakov** po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Prispela je 30pet v velikem številu

sveža najfinejša konfekcija za dame

v najmodernejši fazoni in kroju, katero

priporočam cenjenim damam na ogled,

Cene čudovito znižane!

Največja izbira konfekcije za gospe

in dečke:

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič Ljubljana

2820 *Mestni trg št. 5.* 6—3

Gostilniška baraka

(6 m dolga, 4 m široka, 3 m visoka) v Lattermannovem drevoredu **se prodaja**. Več se izve pri **I. Kenda, Švicarija**.

E

dina zaloga izvirnih ameriških čevljev.

Avstr.-ameriška zaloga čevljev v Ljubljani.

Poleg kavarne „pri Slonu“. Pazite natančno na firmo.

2825 26—1

Globoko izpod cene

prodajam radi pomanjkanja prostora **obleke** in **površnike**, **zimske suknje** in **dežne plašče** za **gospe** in **dečke** kakor **najmodernejšo konfekcijo** za **dame** in **deklice**.

Konfekcijska trgovina **A. Lukič**

Pred škofijo šte. 19.

Podružnica**- v Spljetu -**

- Delniška glavica -
- K 2.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

: Žrebanje :
2. novembra

priporoča promese na dunajske komunalne srečke á K 15.50.

Glavni dob.
: K 400000 :

sprejema vloge na knjižice
in na tekoči račun proti

4 1/2 %

minimal.
obrestim

Podružnica**- v Celovcu -**

- Rezervni fond -
- K 200.000. -

Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8

priporoča v lastni šivalnici izdelano

perilo

za otroke, gospe in gospode. Za izdelovanje perila doma priporoča svojo bogato zalogo platna in šifona v vseh širinah in kakovostih, švicarsko vezenje, prte in prtiče, brisalke i. t. d. Kakor znano le dobro blago in zelo primerne cene.

Naročila za venkaj točno in zanesljivo.

Prva slovenska modna
: trgovina za gospode :

Engelbert Škušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča

2710

Prva boroveljska tovarna orožja

Peter Wernig

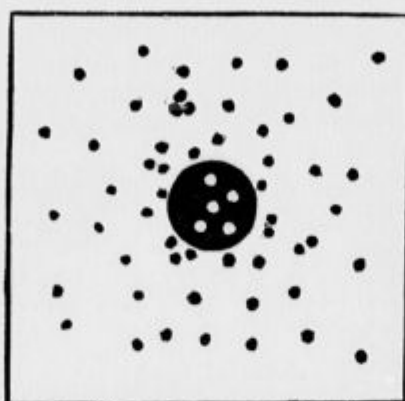
c. kr. dvorni izdelovalec orožja.

Družba z omejenim jamstvom.

Borovlje, Koroško.

Izumitelj in izdelovalec

triumpf-rifled pušk
in **Wernig-universal pušk**

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, neprekosljivimi vijali (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan, za kar se popolno jamči, po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

najizbornejše izdelke

kakor trocevke, lahke kot pero, odl. risanice (stuce), dvocevne risanice (Bockgewehr), puške za streljanje v tarčo (Büchsenflinten), Mannlicherjeve sohnauške risanice, kakor tudi Wernigove četerocevke i. t. d.

Ceniki zastoj in franko.

Kavarna in restavracija**ŠVICARIJA**

se sl. občinstvu najtopleje priporoča.

Gostilničar

na račun, kateri ima biti obenem potniš za vino, se sprejme v mojo staroznano gostilno „pri Lozarju“ v Ljubljani.

Zena mora biti dobra kuharica in spretna gostilničarka.

Oziral se bode le na onega zglasitelja, kateri se peča izključno samo z gostilno, je v vinski stroki več in ima veselje ter razum za potništvo.

Vstop meseca februarja 1909 in zahtevana kavcija **K 800.**

2854 3-2

KAROL LENČE,

trgovca z vinom na Laverici pri Ljubljani.

Veliko zalogo absolutno zjamčenega

pristnega vina,

1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi.** — Izborna kvaliteta: belo namizno vino 40—50 K, pinela ter fina desertna vina, kakor ital. rizling in beli burgundec od 50—60 kron, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1.20 K.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadrage in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.**POSESTVO**

veliko, obstoječe iz travnikov, njiv in gozdov, se **kupi** v bližini kake žel. postaje. Oglasi naj se pošiljajo pod šifro „A. B.“ na upravnništvo „Slovenca.“

5852 3-1

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Denarni promet l. 1907
čez 64 milijonov kron.

Lastna glavica K 354.645.15.

Stanje vlog 30. jun. 1908
čez 14 milijonov kron.

Sedaj: **Kongresni trg št. 2, I. nadstr.**

od novembra leta 1908 naprej v lastnem domu, **Miklošičeva cesta št. 6**
(za frančiškansko cerkvijo).

LJUDSKA POSOJILNICA

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 krone 50 h, na leto.

Stanje vlog dne 30. junija 1908: K 14,225.902.59. — Denarni promet v letu 1907: K 64,812.603.92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za naloge po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik.

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Fran Povše,** vodja, graščak, deželni odbornik, državni in deželni poslanec itd. — **Anton Kobi,** posestnik in trgovec, Breg p. B. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** stolni dekan v Ljubljani. — **Ivan Kregar,** svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic,** hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — **Ivan Pollak ml.,** tovarnar. — **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani. — **Gregor Šlibar,** župnik na Rudniku.

2633 11